

راهکارهای تقویت سواد خواندن
در اعضای دختر گروه سنی نوجوان مرکز ۲۴

اقدام پژوهی : مریم اسدی
کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
استان تهران ؛ مرکز ۲۴
تابستان ۱۴۰۲

به نام آفریننده هستی بخش

تشکر و قدردانی

با تشکر از مدیر محترم استان تهران که ضمن تشویق مربیان به تلاش برای پایدارسازی اعضا و ارتقای آنان ؛ ما را در دستیابی به راهکارهای مناسب بنابر نیاز مخاطبان ؛ ترغیب می نمایند.

کارشناس محترم آموزش و پژوهش استان تهران
سرکار خانم مریم مشیری و خانم مریم رضایی پور

که در مسیر اقدام پژوهی همراه ما بوده و همیشه زمینه ساز این امر در کانون می باشند.

با تشکر از مسئول مرکز خانم حسنا خاطر محمدی برای همکاری و همراهی ایشان و فراهم نمودن امکانات لازم برای طرح اقدام پژوهی

راهکارهای

تقویت سواد خواندن در اعضای دختر نوخوان مرکز ۲۴

اقدام پژوه : مریم اسدی

مربی اجرای طرح های نو (فرهنگی) : مریم اسدی

مرکز فرهنگی هنری ۲۴

۱۴۰۲

فهرست مطالب

تشکر و قدردانی.....	۳
چکیده.....	۶
مقدمه.....	۷
کلید واژه ها.....	۸
توصیف وضعیت موجود.....	۹
بیان مساله.....	۱۱
هدف کلی ، اهداف جزئی.....	۱۲
ضرورت انجام اقدام پژوهی.....	۱۳
سوالات اقدام پژوهی.....	۱۳
گروه مورد مطالعه.....	۱۴
ابزار گردآوری اطلاعات.....	۱۴
متغیر های اساسی اقدام پژوهی.....	۱۴
مبانی نظری و عملی اقدام پژوهی.....	۱۵
گردآوری اطلاعات (شواهد ۱).....	۱۷
مشاهده.....	۱۸
تحلیل و تفسیر داده های شواهد ۱.....	۲۰
یافتن راهها و گزینه های نو برای اجرا.....	۲۱
گردآوری اطلاعات (شواهد ۲).....	۲۴
اعتبارسنجی (سنجش اعتبارراه های نو).....	۲۶
نتیجه گیری.....	۲۷
پیشنهادات اقدام پژوهی.....	۲۸
محدودیت های اقدام پژوهی.....	۲۹
فرم ها و عکس فعالیت ها.....	۳۰
منابع.....	۳۴

چکیده

سواد خواندن به عنوان مجموعه ای از مهارت و توانایی درک معنای متون متفاوت، رفتارها و نگرش هایی تعریف می شود که خواندن را در طول زندگی حمایت و تقویت می کند و می تواند یکی از مهمترین توانایی های اکتسابی دانش آموزان حین پیشرفت آن ها در دوره آموزش ابتدایی می باشد. کتاب ها و مقالات بسیاری در این باره نوشته شده است که همین امر اهمیت این موضوع را نشان می دهد. با توجه به دنیای رسانه و فضای مجازی این مساله و سطح دانش آموزان در مهارت سواد خواندن روز به روز تشدید می شود.

هدف: هدف از این پژوهش بهبود مهارت سواد خواندن در اعضای نوجوان مرکز ۲۴ می باشد.

روش: پژوهش حاضر یک پژوهش پیمایشی، از نوع توصیفی تحلیلی می باشد. دارای هدف کاربردی است که به منظور بهبود مهارت سواد خواندن اعضای نوجوان مرکز انجام گرفته است.

جامعه آماری شامل ۸ نفر اعضای نوجوان مرکز می باشد. جهت جمع آوری داده های این پژوهش از ابزارهایی همچون مشاهده مستقیم، مصاحبه با (همکاران، معلمان، والدین و اعضا) و بررسی آزمون پرلز می باشد.

اصالت و ارزش: این پژوهش در جهت ارائه راهکارهایی جهت بهبود مهارت سواد خواندن اعضای نوجوان مورد توجه قرار گرفت.

کلید واژه: اعضای نوجوان - کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان - سواد خواندن - درک شنیداری

خواندن مهارتی می باشد که فرد بعد از آموزش حروف توانایی آن را کسب می کند و هر فردی که حروف را به خوبی بیاموزد می تواند بخواند . مهارت خواندن یکی از مهم ترین توانایی هایی است که دانش آموزان در طول یادگیری های خود در سال های اولیه ی دبستان کشف می کنند و در رشد و اعتماد بنفس هر کودک نقش حیاتی دارد . اما سواد خواندن و درک آنچه که میخوانیم قطعاً با روخوانی تفاوت دارد و سواد خواندن نقش به سزایی در رشد عقلانی، اجتماعی و عاطفی کودک ایفا می کند. سواد خواندن اساس یادگیری های بیشتر در کودک است . کودکی که مهارت بالایی در سواد خواندن دارد، زمینه ی بسیار خوبی برای شرکت فعالانه در جامعه خواهد داشت و در درک آنچه که می بیند و می شنود مهارت بیشتری کسب کرده و بهتر می تواند با محیط اطراف خود ارتباط برقرار کند.

علاوه بر این ، مشکلات مربوط به خواندن و یادگیری زبان می تواند زمینه ساز مشکلات جانبی در سایر یادگیری ها باشد. در حقیقت یادگیری مهارت خواندن، کلید همه ی یادگیری هاست، زیرا اغلب مطالب درسی از طریق سواد خواندن آموزش داده می شود. کودکان برای یادگیری دروسی نظیر ریاضی و تاریخ و جغرافیا نیز باید سواد خواندن داشته باشند و به مهارت درک مطلب مسلط باشند.

در دنیای مدرن امروز مفهوم سواد خواندن نیاز بشر است و تحقیقات بسیاری با این موضوع انجام شده است لذا بنده به عنوان مربی که دسترسی بیشتری از مدارس به منابع کتابی و طرح درس های مختلف دارم تصمیم گرفتم با توجه به ضرورت این امر روی این موضوع تخصصی تر کار کنم و روش هایی به کار گیرم که این فعالیت برای اعضا جذاب تر و کاربردی تر شود که در این پژوهش به آن می پردازم.

کلید واژه ها

عضو : منظور از اعضا در این پژوهش کودکان ونوجوانانی هستند که در تقسیم بندی گروههای سنی کودکان ونوجوانان کانون پرورش فکری کودکان ونوجوانان جزو گروههای سنی ب، ج، د، ه قرار می گیرند وعضو کتابخانه های کانون پرورش فکری کودکان کودکان ونوجوانان شهر تهران هستند.

تقسیم بندی کانون پرورش فکری کودکان ونوجوانان برای گروههای سنی کودکان ونوجوانان به شرح زیر است
گروه الف : سالهای قبل از دبستان (نوباوه)

گروه ب : سالهای آغاز دبستان (کلاس اول ودوم وسوم) (نوخوان)

گروه ج : سالهای پایان دبستان (کلاسهای چهارم وپنجم) (نونهل)

گروه سنی د : دوره ی راهنمایی (نونگاه)

گروه ه : دوره دبیرستان (دوسال اول) (نونگاه)

کتابخانه های کانون پرورش فکری کودکان ونوجوانان : نوع خاصی از کتابخانه های کودک است که از بسیاری جهات و به ویژه از حیث سازمان وتشکیلات و فعالیتهای فرهنگی با کتابخانه های کودک سایر کشورهای جهان متفاوت بوده و هدف آن ، نشر کتاب برای کودکان است.

سواد خواندن : واقعیت این است که اغلب افراد الفبا را بلدند و می توانند بخوانند و بنویسند، ولی سواد خواندن ندارند. سواد خواندن یعنی فرد بتواند اطلاعاتی را که می خواهد از متن کتاب ها بدست بیاورد و به معنی و مفهوم یک نوشته دست یابد. آنچه را که آموخته به کارگیرد و از خواندن متون ادبی لذت ببرد.

روخوانی کتاب : روخوانی یکی از فعالیت های فرهنگی ، کانون پرورش فکری کودکان ونوجوانان با هدف افزایش میزان آگاهی و اطلاعات ، افزایش دایره لغات ، مشارکت در بحث و گفتگو ، لذت و ترغیب به مطالعه می باشد.

شنیدن و درک شنیداری : گوش دادن با شنیدن تفاوت دارد گوش دادن یک فراگرد فیزیولوژیکی بدون درک است یعنی فرد ممکن است صداها را خوب بشنود ولی از درک آن عاجز باشد . اما گوش دادن مستلزم توجه و انتخاب و سازمان دادن مناسب افکار و اندیشه ها در ارتباط با معانی آن هاست . گوش دادن اولین گام زبان آموزی و عامل اصلی فهمیدن است. مهارت گوش دادن آموختنی است و مانند خیلی از مهارت های دیگر نیاز به تمرین دارد و بهترین زمان کودکی است.

کلید واژه : اعضای نوخوان -کانون پرورش فکری کودکان ونوجوانان - سواد خواندن - درک شنیداری

توصیف وضعیت موجود

اینجانب مریم اسدی مهرماه ماه سال ۱۴۰۰ به عنوان مربی فرهنگی به مرکز ۲۴ کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان واقع در شهرری خیابان فداییان اسلام مشغول به کار شدم. دارای مدرک فوق لیسانس ادبیات فارسی با ۱۰ سال سابقه کاری در سمت مربی فرهنگی می باشم .

مرکز قدمت ۵۰ساله دارد . این مرکز در یک بافت فرهنگی بنا شده است . به طوری که چندین مدرسه اطراف مرکز را احاطه نموده است و دانش آموزان برای مطالعه و پژوهش می توانند به کتابخانه مراجعه کنند .

کارگاههای فرهنگی و هنری در مرکز در یک نوبت اجرا می شود . این مرکز تک شیفت می باشد روزهای زوج دختران و روزهای فرد پسران از کتابخانه استفاده می کنند. مرکز یک سالن بزرگ بدون حصار و یک کلاس مجزا دارد که میتوان کلاس های فرهنگی را در آن برگزار کرد .

میز خدمت کتابدار در وسط سالن مرکز و مشرف به محیط داخلی قرار دارد نداشتن دیوار بین کلاس های مختلف و میز کتابدار در وسط مرکز و مراجعه ارباب رجوع به آن تمرکز اعضا را برای فعالیت ها کم می کند . سالن نمایش مرکز نیز در دست کانون زبان می باشد و امکانات صوتی و تصویری آن ضعیف است و امکان استفاده برای فعالیت ها ندارد .

در این مرکز فعالیتهای متنوع فرهنگی اجرا می شود به عنوان مثال روخوانی ، قصه گویی ، معرفی کتاب ، معرفی سرزمین ، پخش انیمیشنیکی از این فعالیتها ، فعالیت روخوانی کتاب است که یکی از فعالیت های پایه ای مرکز می باشد چون رسالت اولیه ی کانون کتاب و کتابخوانی است همیشه این امر برای اعضا توسط مربی به شکل ویژه تری برگزار می شود که متأسفانه در سال های اخیر با توجه به امر درآمدزایی مراکز کانون و ثبت نام اعضای نوباوه و درگیری مربیان برای برگزاری این کلاس ها می توان گفت فعالیت های فرهنگی کانون به لحاظ کمیت و کیفیت آن تحت الشعاع قرار گرفته است و مانند گذشته نمی توان در بستری مناسب به امر کتاب و کتابخوانی و فعالیت های مربوط به آن پرداخت و حتی این امر و حضور اعضای نوباوه در مرکز حضور اعضای را برای فعالیت های فرهنگی در مرکز کمتر کرده است.

در سال های اخیر طرح کانون مدرسه نیز در مراکز اجرا می شد که یکی از فعالیت های مهم مرکز برای آن ها امر کتابخوانی بود و خود مدارس هم روی این فعالیت تاکید بیشتری داشتند و مرکز و کتابهایش برای آن ها جذاب تر به نظر می رسد.

والدین مرکز و منطقه شهرری از نظر سطح مالی و فرهنگی در شرایط مناسبی به سر می برند که خود همین موضوع می تواند کمک حال مربی در فعالیت ها باشد.

در کنار همه ی این موارد آنچه که همیشه دغدغه بنده بود مساله سواد خواندن و درک مفاهیم آنچه می شنویم و میخوانیم بود. هرگاه کتاب یا قصه ای خوانده می شد وقتی به بخش تحلیل و گفتگو می رسیدیم متوجه شدم که اعضا و دانش آموزان درک درستی از مفاهیم کتاب ندارند و نمی توانند سوال های مربوط را

دقیق پاسخ گو باشد. البته این امر در اعضای مقطع اول و دوم دبستان بیشتر مشاهده می شد. همکاران ، والدین و معلمان هم بر این امر اذعان داشتند و این مشکل برای آن ها هم دغدغه شده بود.

بیان مساله

یکی از فعالیت های کانون فعالیت کتابخوانی و قصه گویی می باشد بعد از برگزاری این کلاس ها، فعالیت نقد و بررسی انجام می شود و در مورد داستان ها صحبت می کنیم اما اعضای گروه سنی ب و ج در اکثر موارد متوجه مفاهیم و سئوالات نمی شدند و نمی توانستند به خوبی در نقد و گفتگو شرکت کنند. حتی مربیان بخش هنری و ادبی هم بر این امر اذعان داشتند که اعضا گروه سنی ب و ج مفهوم صحبت های مربی را متوجه نمی شوند و یا درک درستی از بیانات آنان ندارند. در کلاس های کاردستی هم متوجه شدم که با وجود توضیح از تصویر باز هم برخی از اعضا نمی توانستند کار خود را به خوبی انجام بدهند و متوجه بیانات مربی نمی شوند .

از طرفی در طرح کانون مدرسه که برگزار می شد بعد از بررسی توسط خودم و همکاران متوجه شدیم که برخی از دانش آموزان مقطع دبستان در درک مفاهیم و مطالب کتاب و قصه ها دچار اشکال هستند و نمی توانند پاسخ درستی به سوالات مربی مربوط به کتاب خوانده شده بدهند . حتی صورت سوالات را که در فرم های تعبیه شده به آنان می دادیم متوجه مفهوم سوال نشده و از مربی می پرسیدند که چه کاری باید انجام بدهند و بعضا بارها برای آنان توضیح می دادیم که منظورمان از این سوال چیست .

با تمام این موارد و سخنان مسئول و دیگر مربیان مرکز متوجه شدم که اعضای این گروه سنی نمی توانند موقع خواندن و شنیدن مفاهیم را دسته بندی کنند و به خوانش سطحی عادت کرده اند همانطور که در مدرسه بیشتر به دنبال حفظ مطالب بوده و درک درستی از مفاهیم حفظ شده ندارند و به حدی درگیر دنیای رسانه شده اند که دقت و توجه آنان در اکثر امور سطحی بوده و نمی توانند همزمان داده های ذهنی خود را تحلیل کنند و به پاسخ دقیق برسند .

از طرفی با توجه به نتایج آزمون بین المللی پرلز که در سال ۲۰۲۱ برگزار شد دانش آموزان ایرانی در آن رتبه ۴۱۳ را کسب کردند . این آزمون در مقطع سنی بین ۹ تا ۱۰ سال برگزار شد که مهارت سواد خواندن را در میان دانش آموزان این مقطع سنی اندازه گیری و مقایسه می کند. دلیل انتخاب این جمعیت این است که این مرحله نقطه ی گذار مهمی از نظر رشد کودکان در مهارت خواندن تلقی می شود.

این رتبه جهانی و بررسی های خودم در مرکز باعث شد که سواد خواندن همیشه جز دغدغه های مهم کاری ام باشد که چطور می توانم سواد خواندن و درک مفاهیم را در اعضای مرکز ارتقا بخشم چون این امر در اعتماد بنفس آنان نیز تاثیر به سزایی دارد و همچنین یک کتاب یا قصه در امر روخوانی همیشه در چند سطح باید نقد و بررسی شود نه اینکه سطحی خوانده شود و تاثیر چندانی نداشته باشد.

در کنار این موارد مساله سواد خواندن برای والدین و خود اعضا اینگونه تصور می شود که فقط باید روخوانی خوبی داشته باشند و یا اینکه این فعالیت برای اعضای مقطع کلاس اول می باشد حتی والدینی که فرزندان شان

در خوانش حروف مشکل داشتند تمایل بیشتری برای شرکت در این کلاس را داشتند در حالی که سواد خواندن بخش مهم و اصلی آن درک مفاهیم می باشد نه خوانش حروف . لذا این عدم درک ، کار را برای بنده سخت تر می کرد که والدین توقع آموزش حروف را داشتند نه درک مفاهیم در حالی که در ۱۰ جلسه کوتاه نمی توان حروف را به عضوی که حتی کلمه ها را نمی تواند بخواند آموزش داد و رسالت و هدف من هم آموزش حروف نبود.

با توجه به مسائلی که بیان شد سعی کردم با استفاده از فعالیت فرهنگی (روخوانی و کتابخوانی ، قصه گویی، شعرخوانی) مهارت سواد خواندن را در اعضای گروه سنی ب تقویت کنم.

برای همین کلاسی را تحت عنوان سواد خواندن در فصل تابستان برگزار کردم و گروه مورد مطالعه ی خودم را انتخاب کردم.

چگونه توانستم سواد خواندن را در اعضای گروه سنی ب دختران مرکز ۲۴ بهبود بخشم.

هدف کلی :

بهبود بخشیدن مهارت درک مفاهیم و سواد خواندن در اعضای گروه سنی ب

اهداف جزئی :

الف : آموزش صحیح خواندن و روان خوانی

ب: یادگیری تلفظ درست واژه ها و ادای کامل کلمات برای درک درست شنونده

پ : ایجاد حسن لذت در فعالیت های روخوانی

ت : تقویت حافظه شنیداری

ث : درک مفاهیم و مطالب ، شرکت در نقد و گفتگو

ج : افزایش گنجینه لغات و درک مفاهیم کلمات

چ : ایجاد اعتمادبنفس و علاقه در عضو

ضرورت انجام اقدام پژوهی

در عصر امروز نیاز به درک آنچه می شنویم و می بینیم لازم و ضروری است . امروزه دنیای رسانه ، انسان ها و به خصوص کودکان را تک بعدی کرده است و در اکثر موارد در سطح مسائل می مانند حتی همین مساله در علاقه آنان به کتاب هم تاثیر داشته و در واقع درک درستی از آنچه که می خوانند ندارند و همین امر موجب شد موضوع سواد خواندن دغدغه ام شود و تلاش کنم تا حدی این امر را در گروه مورد مطالعه بهبود بخشم تا از خواندن لذت ببرند و بتوانند مسایل را تحلیل و درک کنند.

سوالات اقدام پژوهی

- ۱- چرا میزان شرکت اعضا در فعالیت نقد و بررسی کتاب و قصه کم است ؟
- ۲- چرا فرم هایی که بعد از جلسات روخوانی و قصه و... به اعضا داده می شد بی جواب می ماند و یا جواب درست و دقیقی نمی نویسند؟
- ۳- چه عواملی موجب ضعف در درک مفاهیم در گروه سنی ب می شود ؟
- ۴- چه روشهایی می تواند به حضور اعضا در کتابخوانی و نقد و بررسی آن کمک کند؟
- ۵- چرا مهارت های شنیداری اعضا تقلیل یافته و این امر روز به روز بیشتر می شود؟
- ۶- چرا درک درستی از مفاهیم داستان ها و قصه ها ندارند و مشارکت آنان در بحث و گفتگو کمتر است؟
- ۷- چرا صورت سوال ها را متوجه نمی شوند و دائم برای کوچکترین مساله سوال می کنند؟
- ۸ - چرا آنچه را که در لحظه می شنوند یادشان نمانده و نمی توانند به خوبی انجام بدهند؟
- ۹ - چگونه می توان مهارت و درک سواد خواندن را در این اعضا ارتقا بخشید ؟

گروه مورد مطالعه

۹ نفر از اعضای دختر گروه سنی ب (نوخوان)

ابزار گردآوری اطلاعات

مشاهده ، مصاحبه ، منابع مکتوب سایت های اینترنتی ، گفتگو

مشاهده : با توجه به مشاهده ی کلاس های روخوانی و قصه گویی و فرم ها و گفتگوی بعد از کلاس متوجه شدم که اعضای این گروه در روان خوانی و درک متن داستان مشکل دارند و در فعالیت قصه گویی خوب قصه را درک نمی کنند.

مصاحبه : مصاحبه با مربیان مرکز و معلمان. مربیان کانون بیان کردند که بعضا اعضا در درک آنچه که می شنوند مشکل دارند و مطالب را فراموش می کنند . معلمان هم بیان کردند برخی از دانش آموزان صورت سوال ها را متوجه نشده و یا در کلاس های علوم و فارسی و اجتماعی مشکل درک مطالب دارند.

منابع مکتوب سایت های اینترنتی : نتایج آزمون پرلز در سال ۲۰۱۶

گفتگو : با اعضا و والدین در مورد مسائل و مشکلاتی که در امر درک کردن مفاهیم شنیداری و خوانداری دارند.

متغیرهای اساسی اقدام پژوهی :

متغیر مستقل : روخوانی کتاب و قصه گویی

متغیر وابسته : اعضای نوخوان گروه سنی ب (۹ الی ۷ سال)

مبانی نظری اقدام پژوهی

بین سال‌های ۲۰۰۱ تا ۲۰۱۶، دانش‌آموزان کشورمان سه دوره در آزمون پرلز شرکت کردند و نتایج به‌دست‌آمده از هر سه آزمون نشانگر مهارت اندک دانش‌آموزان ایرانی در خواندن و درک نوشته‌های فارسی بود.

ایران با ۸۷۶۶ دانش‌آموز پایه‌ی چهارم دبستان، برای بار چهارم در آزمون بین‌المللی پرلز ۲۰۱۶ شرکت کرد که دانش‌آموزان ۵۰ کشور جهان در آن حضور داشتند. نتایج آزمون پرلز ۲۰۱۶، سقوط نسبتاً شدید عملکرد دانش‌آموزان ایرانی و ضعیف‌شدن مهارت خواندن آن‌ها نسبت به دوره‌های قبل را نشان می‌دهد.

پرلز سوادخواندن را به شرح زیر تعریف می‌کند:

توانایی درک و استفاده از فرم‌های نوشتاری زبان که جامعه آن را درخواست می‌کند و یا فرد آن را ارزش‌گذاری می‌نماید. نوآموزان با این توانایی می‌توانند معنای متون متفاوت را دریابند. آنها برای یادگیری، برای شرکت در جامعه باسوادان و برای سرگرمی و لذت می‌خوانند (کمبل، ۲۰۰۱).

به نظر نلسون (۱۹۸۴) و سیلیمین (۱۹۸۶)، «زبان، اساسی‌ترین رسانه‌ای است که از طریق آن، اغلب یادگیری‌های اجتماعی و تحصیلی در مدرسه تحقق می‌یابد.» از این رو، مشکلات مربوط به خواندن و یادگیری زبان می‌تواند زمینه‌ساز مشکلات جانبی در سایر یادگیری‌ها باشد (هالاها و کافمن، ترجمه ماهر، ۱۳۷۱).

در حقیقت یادگیری مهارت خواندن، کلید یادگیری همه یادگیری‌هاست؛ زیرا اغلب یادگیری‌های درسی از آن طریق صورت می‌گیرد. برای یادگیری دروس دیگر نظیر ریاضی، تاریخ و جغرافیا نیز باید به مهارت درک مطلب و توانایی خواندن مسلط بود.

مبانی علمی اقدام پژوهی

در رابطه با موضوع مورد اقدام پژوهی بنده کتاب و طرح درس با موضوعات متنوع اجرا و نوشته شده و همچنین در آموزش پرورش و مدارس کارهای متنوعی انجام شده بود که در سایت های sid و سایت های مربوط به آموزش پرورش و سایت دبیران مشاهده نمودم.

کتاب ها از جمله :

سواد خواندن آموزش درک خوانداری از معصومه نجفی پاژکی

مجموعه سواد خواندن داستان های کوتاه همراه با پرسش از سیدرضا رضوی، سیدرضا تهامی، نرگس محرابی، شبنم طاهرخانی، فهیمه کریمی

آموزش مهارت خواندن از محمد مهدی بامشاد

و...

اقدام پژوهی ها از جمله :

اقدام پژوهی چگونه توانستم سواد خواندن را در دانش آموزان سوم ابتدایی تقویت کنم؟

از سایت : www.asemankafine.ir

اقدام پژوهی چگونه توانستم سطح سواد خواندن را در دانش آموزان کلاس بهبود بخشم؟

از سایت www.hamyar.ir

گردآوری اطلاعات (شواهد ۱)

با استفاده از مشاهده و فعالیت روخوانی و قصه گویی و فرم های پر شده توسط اعضا متوجه شدم که :

تعداد کمی از اعضای گروه سنی ب تمایل شرکت در فعالیت روخوانی را دارند.

موقع فعالیت روخوانی دچار استرس می شوند .

وقتی از متن خوانده شده سوال می شد نمی توانستند جواب بدهند و فرم ها را کامل کنند.

متوجه صورت سوال ها و مفهوم گفته ها نمی شوند.

کتاب ها را بی دقت و بدون انگیزه و هیچ نظر خواهی مطالعه می کنند.

در فعالیت قصه گویی و فعالیت های شنیداری تمرکز کافی ندارند و قصه را خوب درک نمی کنند.

در کلاس های هنری متوجه فهوای کلام مربی نمی شوند و برداشت های غلطی از موضوع داشتند.

در بحث آزاد و نقد کتاب و.... نمی توانستند نظر درست و دقیق بدهند یا خوب متوجه سخنان همدیگر شوند.

ابراز نظر از والدین اعضا

وقتی کلاس سواد خواندن را برگزار کردم با استقبال والدین کلاس اول و دوم روبه رو شدم اکثر والدین با این مساله مواجه شده بودند اما به غلط تصور می کردند که سواد خواندن یعنی درست خوانی و املا نویسی بعد از گفتگو با آنان هدفم را برای آنان بازگو کردم و آن ها هم اذعان داشتند که درک شنیداری و خوانش فرزندانشان پایین آمده و کتاب های را که به منزل می برند خیلی سطحی مطالعه می کنند .

حتی خود والدین هم درک درستی از خواندن کتاب و روش های کتابخوانی با توجه به سواد خواندن برای گروه سنی ب را نداشتند .

ابراز نظر مربیان فرهنگی مرکز

مربیان بخش هنری و فرهنگی هم در گفته هایشان بیان می کردند که برخی از اعضا به خوبی متوجه سخنان و روش هایی که آنان بیان می کنند نمی شوند.

هم زمان نمی توانند بین آنچه که می شنوند و باید انجام دهند تعامل ایجاد کنند.

گفته های مربی را در لحظه سر کلاس فراموش می کنند و نمی توانند توضیحات ایشان را کامل انجام بدهند.

مشاهده

در ارزیابی های مکرر و مشاهده دقیق در کارگاه ها و طرح کانون مدرسه متوجه شدم بیشتر ضعف اعضا مربوط به درک شنیداری آنان می باشد و هم زمان نمی توانند هم بشنوند و هم مطالب را درک کنند و تجزیه و تحلیل انجام بدهند تا به پاسخ درست برسند.

مطالب در ذهن آنان ماندگار نیست و بعد چندین بار خوانش و تکرار بعضا باز هم به سوالات جزئی نمی توانند پاسخ بدهند.

ضعف در شناخت الفبا و در نهایت روخوانی و همچنین ضعف در ادراک مطالب شنیداری آنها می باشد .

لحن را رعایت نمی کنند و در تشخیص حروف الفبا مشکل دارند.

به علائم نگارشی آشنایی ندارند و همین امر در روخوانی آنان تاثیر می گذارد.

کلاس های متعدد در کنار هم تمرکز اعضا را کمتر می کند.

خوانش مربی مهم است بعضا تند خوانی می کنند و یا صدایشان رسا نیست.

سالن های کانون کلاس مجزا ندارند و تمرکز اعضا کمتر است.

اعضا در بخش مهارت های شنیداری تمرین نداشته و ضعیف هستند.

استفاده از کلمات دشوار در کلام مربی

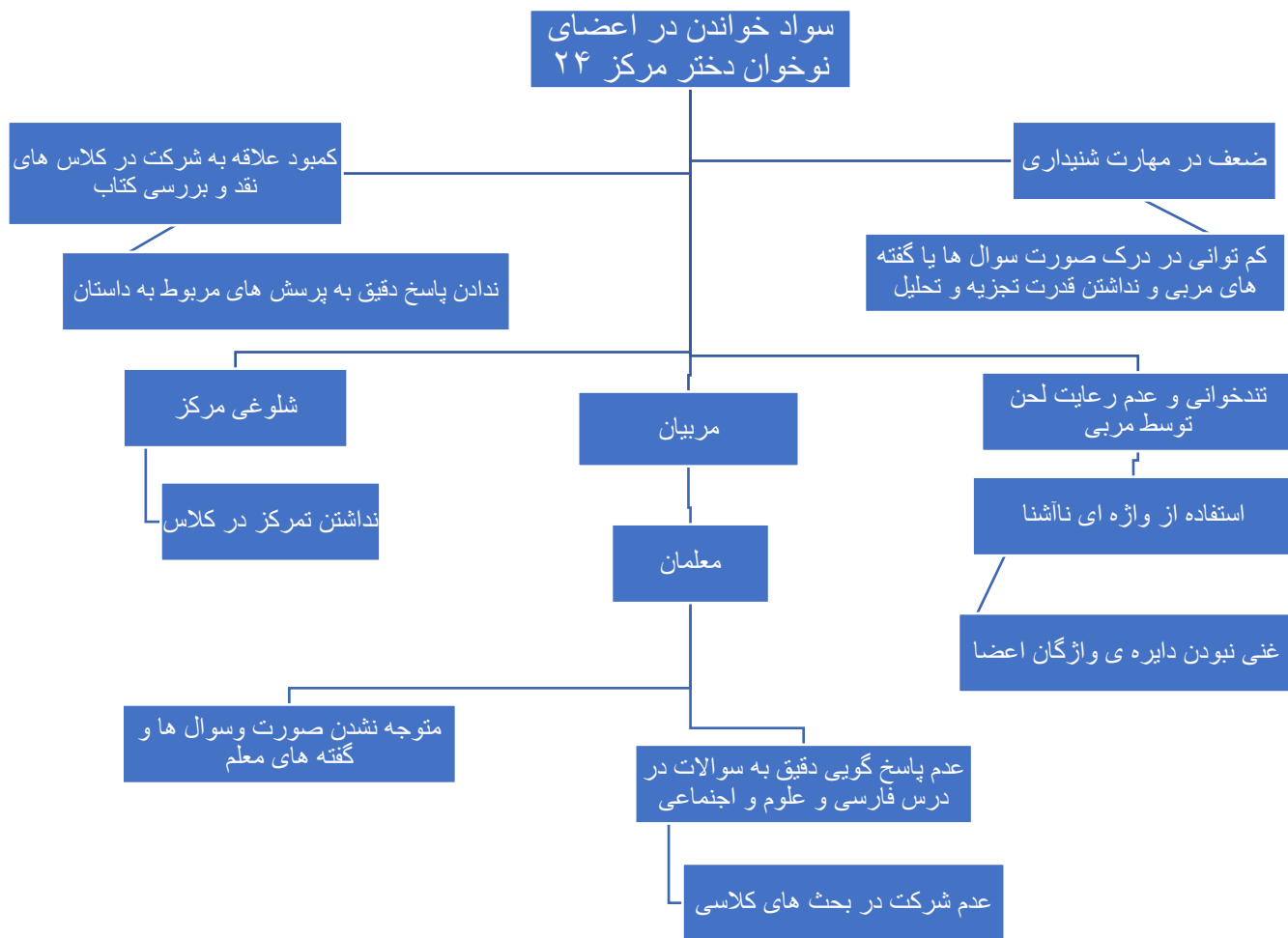
محدودیت دایره واژگان اعضا و عدم مطالعه ی آنان

استفاده از تلفون همراه و دنیای رسانه و بازی های دیجیتال در تمرکز آنان تاثیر داشته

دوران کرونا و دور بودن از کلاس درس و ارتباط با گروه همسالان هم تاثیر به سزایی داشته است.

امروزه والدین و انسان های اطراف کودکان خیلی کمتر در تعامل با اطرافیان و حتی خود کودک هستند و گوش کودکان کمتر به واژه ها و درک مطالب آشنا است.

عدم مطالعه توسط خود والدین و کودکان در اکثر موارد سواد خواندن را امروزه دچار نقصان کرده است.

تحلیل و تفسیر داده های شواهد ۱ (خلاصه یافته های اولیه)

با توجه به این که مربیان فرهنگی ، معلمان ، اعضا برای حل این اقدام از عوامل موثر می باشند مصاحبه ای با آنان انجام شد . پرسش و پاسخ با آنها و مقایسه ی گفتگوی آن ها با هم مشخص شد که این گفتگو ها و مصاحبه ها با هم همخوانی دارند و دلایلی برای این مشکل داده شد که نتایج آن به اطلاع رسانده می شود. با بررسی این مشکل به مواردی دست یافتیم :

یافته های مربوط به مربیان و معلمان

اعضا هم زمان نمی توانند در کنار داده های شنوایی تحلیل هم بکنند و کارهای خواسته شده را انجام بدهند. نبود کلاس مجزا تمرکز آنان را مختل می کند. گفته های مربی را در زمان کوتاه فراموش می کنند. تمرکز کافی و دقت در کلاس را ندارند. درک مطلب آنان بخاطر اینکه دایره واژگان آنان محدود است و درگیر فضای مجازی شده اند پایین آمده است. مهارت های کلامی این نسل پایین آمده و همین امر در درک و تفهیم مطالب تاثیر به سزایی دارد. عجل بودن اعضا در رسیدن به نتیجه

یافته های مربوط به اعضا بر اساس گفته های خودشان

تند خوانی و تند صحبت کردن مربیان
شلوغ بودن مرکز و نداشتن تمرکز اعضا
عدم انتخاب کتاب مناسب گروه سنی اعضا توسط مربی
استفاده از کلمات دشوار
رسان نبودن صدای مربی
داستان ها و مطالب دلخواه اعضا در کلاس خوانده نمی شود.
کمبود علاقه به فعالیت روخوانی

بنابراین :

عوامل بسیاری در سواد خواندن کودکان موثر می باشد که در اکثر موارد ریشه در کودکی آنها و گذشته دارد. این نسل بخش مهم زندگی خود را در دوران کرونا سپری کرده اند که استرس ناشی از آن و عدم ارتباط با دنیای بیرون و گروه همسالان و استفاده ی بیش از حد فضای مجازی در بسیاری موارد کودکان این نسل را دچار مشکل کرده است . تک فرزندی و نبودن گروه همسالان و تعامل با آنان موجب شده است مهارت های کلامی آنان کاهش پیدا کند.

والدین هم وقت کمتری صرف مهارت های کلامی و شنیداری بچه ها می کنند و یا آگاهی ندارند . کتاب ها را فقط برای کودکان می خوانند و آن ها را دچار چالش و سوال از کتاب و داستان و انیمیشن نمی کنند و روحیه ی پرسش گری را در آنان تقویت نمی کنند.

والدین هم اغلب کودکان را در استفاده از رسانه ها محدود نمی کنند و بعضا اهل مطالعه نیستند

مربیان به دلیل تنوع کلاس ها و فعالیت ها ، زمان کمی با اعضا در ارتباط هستند و نمی توانند آنطور که باید روی این موضوع کار کنند.

بسیاری از اعضا در شناخت حروف و روخوانی مشکل دارند و با تعداد زیاد دانش آموزان در کلاس درس ، معلمان هم نمی توانند برای دانش آموزانی که ضعیف تر هستند وقت کافی را بگذارند و برنامه ریزی منسجمی در مدارس برای این مساله وجود ندارد .

یافتن راهها وگزینه های نو برای اجرا :

انتخاب یک مکان مجزا برای کلاس کتابخوانی برای تمرکز بیشتر

جستجو و هم فکری با کارشناسان واحد ادبی و فرهنگی برای این طرح

جستجو در سایت های مختلف برای یافتن طرح درس های سواد خواندن

خواندن طرح درس های نمایش خلاق و ادبی و ادغام آن ها برای ارتقا سواد خواندن

استفاده از بازی های مهارت شنیداری

بازیها و فعالیت هایی که برای مهارت سواد خواندن و درک شنیداری در اعضای دختر نوخوان مرکز ۲۴ در بخش فرهنگی استفاده کردم.

از فعالیت روخوانی برای اجرای این طرح استفاده کردم.

برای این امر چندین طرح درس و کتاب و جزوات مختلف از سایت های دبیران و مدارس مختلف گردآوری کردم و سعی کردم در قالب چند بخش کار کنم.

برای جذاب کردن سواد خواندن از نمایش خلاق و بازی هایی که تمرکز اعضا را افزایش می دهد استفاده کردم و با استفاده از طرح های ادبی تلاش کردم فعالیت های مهارت شنیداری و دیداری را تقویت کنم.

متون معنا دار و چند جزیی برای خوانش انتخاب کردم.

از قصه گویی برای تقویت مهارت های شنیداری و درک مطلب و افزایش قوه ی تخیل استفاده کردم .

روش های استفاده از فعالیت روخوانی

آموزش علائم نگارشی

انتخاب دو متن علمی و داستانی و تفاوت خوانش هر دو متن

پیدا کردن کلمات هم خانواده و متضاد و دسته بندی کلمات

تصویر سازی از داستان ها و گفتگو در مورد داستان و شخصیت های داستانی

واژه سازی و بازی با الفبا (ساخت کلمه با حروف الفبا و جمله سازی با کلمه ساخته شده)

کتاب هایی که به امانت می بردند از آن ها میخواستیم با صدای بلند روخوانی کرده و صدای خود را ضبط کنند و گوش دهند.

روش های استفاده از فعالیت قصه گویی :

قصه گویی فعالیتی است که برای درک شنیداری از آن استفاده کردم . گاه تن صدای خود را در جریان قصه بالا و پایین می بردم تا اعضا بتوانند کلمات را با دقت بیشتری بشنوند.

پرسش و پاسخ از قصه شنیده شده و درک مطلب از مهارت های شنیداری

تصویر سازی از قصه گفته شده و خلاصه نویسی از آن

روش های استفاده شده از فعالیت ادبی :

فعالیت ادبی با افزایش دایره ی واژگان و تقویت قوه ی تخیل کمک شایانی برای سواد خواندن اعضا می کند و مهارت های خوب شنیدن و دیدن و لمس کردن را به آنان می آموزد.

- از اعضا خواستم به مدت ۵ دقیقه خوب به صداهای اطراف خود گوش دهند و بعد این زمان هر صدایی را که شنیده بودند یادداشت کنند و در پایان هریک از اعضا لیست خود را می خواند .
- مهارت دیداری : اعضا در زمان معین شده به محیط اطراف خود و محوطه مرکز نگاه کردند و بعد از آن لیست خود را از هر آنچه که دیده بودند یادداشت برداری کردند .
- داستان های تصویری : تصویری به اعضا نشان دادم و از آن ها خواستم بین تصاویر داستان ارتباط برقرار کرده و داستان را از تصاویری که مشاهده کرده اند کامل و یادداشت کنند .
- گزارش نویسی از آنچه که برایشان جذاب بوده و یا شنیده اند.
- روخوانی از متن های متفاوت با موضوع علمی ، داستانی ، خبری ، شعر

روش های استفاده شده از نمایش خلاق

✓ این بازی برای مهارت تمرکز ، دقت ، سرعت عمل و بیان و ادای درست کلمات می تواند تاثیرگذار باشد.

بازی زیب : بچه ها در دایره می نشینند و یک توپ برای این بازی انتخاب می شود توپ را به فرد سمت راستی که می دهند می گویند "زیب" به فرد سمت چپی که می دهند می گویند "زب" و وقتی به سمت روبرویی و یا دیگری پرتاب می کند می گوید "زوم". و این بازی تمرکزی همینطور ادامه می یابد . هرکس توپ را نتواند بگیر و یا اشتباه بگوید از بازی خارج می شود.

✓ این بازی می تواند برای مهارت دیداری ، دقت و تمرکز و افزایش دایره واژگان اعضا مفید باشد.

بازی پرتاب توپ ۲: بچه ها در دایره قرار می گیرند و با پرتاب توپ به سوی دیگری اسم یک شیء موجود در کلاس را می گویند. مرحله بعد نام اشیاء موجود در محل زندگی خود را می گویند. در مرحله بعدی می توانند از هر شیء واقعی یا خیالی نام ببرند.

✓ این بازی می تواند مقدمه ای برای ساخت کلمات هم معنی ، هم خانواده ، متضاد باشد و از طرفی موجب افزایش دایره واژگان ، تمرکز ، بیان و سرعت عمل ، مهارت ساخت مجموعه کلمات مرتبط به هم نیز باشد.

بچه ها در دایره قرار گرفته و می نشینند. بازی با دست گرمی شروع می شود. مربی از بچه ها می خواهد نوبتی هر کلمه ای که به ذهنشان می رسد را بگویند. بعد از چند دور، مربی به هریک از بچه ها یک کلمه می گوید و از آنها می خواهد در مدت ۱ دقیقه هر آنچه از آن کلمه به ذهنشان می رسد بگویند. مثلا: عروسک - دریا - مادر - توپ

...

مثلا عروسک : لباس عروسک ، کلاه ، کفش ، دست ، موی عروسک ، چشم و...

توپ : فوتبال ، زمین فوتبال ، برنامه نود ، علی دایی ، بازی ، نشاط ، سرگرمی و..

داستان سازی و کمک به افزایش دایره واژگان و سرعت عمل و تخیل

بازی داستان گروهی: همه در دایره می نشینند و مربی توضیح می دهد که می خواهیم داستان گروهی بسازیم و نیاز است که به جملات دوستانتان بخوبی گوش کنید. از یک سو بازی شروع می شود و هر نفر یک جمله می گوید و بقیه در ادامه یکدیگر جملاتی می گویند که در توضیح یا تکمیل جمله قبلی است و داستان کوتاه ساخته می شود.

بازی در گوشی حرف زدن: یک جمله ای در گوش نفر اول می گفتم و نفر اول به دومی و دومی به سومی الی آخر انتقال می داد و در پایان در اکثر موارد جمله به نفر آخر می رسید کاملا عوض شده بود اما با تکرار این بازی به مرور آن ها به خوبی میتوانند جمله ای را که شنیده اند بی کم و کاست به نفر بعدی انتقال دهند. این بازی مهارت حفظ و شنیداری را تقویت می کرد.

گردآوری اطلاعات شواهد ۲ و ارزشیابی چگونگی تاثیر فعالیت ها

بعد از انجام فعالیت ها در ۳ ماه تابستان با عنوان کلاس سواد خواندن چند مشکل وجود داشت.

۱ : والدین شناختی از این مساله نداشتند و گمان می کردند که سواد خواندن یعنی آموزش حروف و روخوانی و نوشتن املا برای همین کسانی ثبت نام کردند که مشکلات شدید روخوانی داشتند و حتی حروف را هم نمی شناختند و اکثرا اول دبستان بودند .

سطح اعضا یکسان نبود و همین کار را سختتر می کرد.

۲ : سواد خواندن و آزمون آن در مقطع کلاس سوم و چهارم برگزار می شود و اما آنچه دارای اهمیت است مهارت های شنیداری و دیداری ، دقت و تمرکز ، افزایش دایره ی واژگان باید در سال های اولیه کودکان اتفاق بیوفتد تا در سال های بعدی بهتر بتوانند آنچه را که می خوانند و می شنوند درک کنند .

۳ : سواد خواندن به خوب شنیدن و درک کردن است که منوط به افزایش دایره ی واژگان می باشد که متاسفانه در عصر تکنولوژی این مساله روز به روز بیشتر تحت الشعاع قرار گرفته است.

تاثیر کلاس سواد خواندن بعد از ۳ ماه تابستان

۱: در این کلاس به شکل غیر مستقیم با روش بازی و تمرین با اعضا کار شد و در پایان ده جلسه فعالیت روخوانی و بحث و گفتگو در مورد داستان ها برای آن ها جذاب تر شد .

۲ : با علاقه در کلاس شرکت می کردند و نسبت به جلسات آغازین مهارت درک و گفتگو و پاسخ به سوالات مربی در آنان ارتقا پیدا کرد.

۳ : مهارت روخوانی و بلند خوانی در آنان بهتر شد اما مشکلات اعضای که در شناخت حروف مشکل داشتند همچنان برقرار بود ولی همین اعضا در انجام فعالیت های تمرکزی بهتر شدند.

۴ : علاقه به امانت کتاب و خواندن کتاب ها با دقت بیشتری انجام می شد و والدین هم در منزل آگاه تر از قبل با اعضا کتابخوانی انجام می دادند.

۵ : تلاش و علاقه برای پاسخ به بحث کتاب و گفتگو و بررسی داستان و شعر

فصل	فعالیت کلاس سواد خواندن	شرکت در بحث و گفتگو کتاب	تاثیر و تغییر در آنان
اردیبهشت ماه	۴ بار با طرح کانون و مدرسه	۲ دفعه	به دلیل حضور موقت آنان تغییر به سزایی نداشتند
فصل تابستان	۱۵ بار با اعضای کلاس	۶ دفعه	در ۴ جلسه آخر مشارکت آنان بهتر شده و به سوالات دقیق تر پاسخ می دادند.

اعتبار سنجی (سنجش اعتبار راه های نو)

حضور مستمر و پیگیرانه ی اعضا در کارگاه سواد خواندن و تلاش و پیگیری والدین برای انجام روش های درست کتابخوانی نشان دهنده تغییرات مثبت این کلاس بود . بخش های مربوط به نمایش خلاق را بیشتر دوست داشتند و حتما باید در کلاس های مربوط به خواندن فعالیت هایی مانند بازی و جنب و جوش و مسابقه را لحاظ کرد .

اما نواقصی در این طرح و روش ها وجود داشت که آن را بیان می کنم.

بهتر است این طرح برای اعضای کلاس سوم و چهارم اجرا شود که حروف را به خوبی آموخته اند.

سواد خواندن با انجام چندین جلسه اتفاق نمی افتد و در برخی از اعضا ریشه در گذشته و مشکلات آنان دارد.

سواد خواندن برنامه ای است که نیاز به زمان مشخص و کار مداوم دارد و در چند سطح انجام شود.

انجام کاردستی در کلاس های روخوانی اعضا را علاقمند و پایدار در کلاس سواد خواندن می کرد.

داستان هایی که برای این موضوع انتخاب کردم و سوال هایی که مربوط به داستان میشد چالش درک مفاهیم را در آنان بیشتر می کرد.

انجام بازی اسم فامیل در ارتقا دایره ی واژگان آنان موثر بود و تمرکز آنان را تقویت می کرد.

طرح های ادبی مورد استفاده در کلاس موجب جزیی نگر بودن آنان می شد تا به اطراف خود دقت بیشتری کنند.

با صحبتی که با مربیان ، والدین و معلمان داشتم می توان گفت : طرح هایی که در این اقدام پژوهی انجام شد قابل اجرا و ساده می باشد و در هر محیط و مکانی میتوان آن را اجرا کرد و اگر تکرار و تمرین شود حتما اثرگذار خواهد بود

نتیجه گیری

سواد خواندن دنیای وسیعی دارد و پرداختن به آن رسالت هر والد و معلم و مربی می باشد برای اینکه این امر تاثیر به سزایی در درک و اعتماد بنفس و آینده کودک دارد و این امر از سال های اولیه تولد کودک باید مورد توجه قرار گیرد لذا والدین نقش مهمی در این امر دارند اینکه تا چه حد روحیه ی پرسشگری را در فرزند خود تقویت می کنند مهارت های دیداری و شنیداری او را ارتقا می دهند و با خواندن کتاب و صحبت کردن در مورد محیط اطراف دایره واژگان فرزندشان را ارتقا می دهند بسیار مهم است . پس نمی توان منکر نقش مهم والدین در این امر شد و حتی این مساله که چقدر فرزند آنان درگیر دنیای رسانه است هم در موضوع سواد خواندن حائز اهمیت است .

متاسفانه در اکثر روش ها و پژوهش ها و جلسات متوجه شدم که سواد خواندن بیشتر در مقطع سوم و چهارم و پنجم مطرح است در حالی که طبق گفته های پیشین بنده با توجه به تجربه ی کاری ام با گروه سنی نوباوه باید سواد خواندن از سال های اولیه کودک آغاز شود با مطالعه و روخوانی و تقویت مهارت شنیداری و دیداری و فعالیت های حسی که موجب می شود فرزند در سال های آتی آنچه را که میبیند و می شنود درک کند و اگر در این مقطع اوقات فراغت فرزند فقط صرف دنیای رسانه شود قطعا در مدرسه دچار مشکل خواهد شد.

در مدرسه به دلیل تعدد دانش آموزان ، فرهنگ ها و سبک زندگی های متفاوت و تعدد فعالیت ها نمی توان به طور تخصصی روی این موضوع کار کرد درحالی که این امر بسیار مهم برای درک تمامی دروس می باشد . فعالیت های سوادخواندن در مدرسه جنبه تکلیفی و نوشتاری دارد که این برای دانش آموزان جذاب نیست در حالی که دانش آموزش امروزه تنوع فعالیت و بازی را دوست دارد و بهتر است در کنار آن بازی هم استفاده بشود. مثل انواع جدول ها ، مازها ، جورچین ها ، بازی های حرکتی ، تصویرسازی و کاردستی ، نمایش و....

مساله سواد خواندن امری مهم برای تمام دنیا است و بهتر است با چند تخصص روانشناختی و ادبی ، علمی به آن نگاه کرد و خیلی جزئی تر ریشه های آن را یافت و اصلا نمیتوان مقطعی با آن برخورد کرد و کانون پرورش فکری از ابتدا قبل از مدارس در این زمینه پیشگام بوده و قطعا تجربه های خوبی برای اجرا دارند .

در کانون کتاب ها همیشه در چند مرحله روخوانی ، نقد و گفتگو ، تصویرسازی مورد بررسی قرار می گیرند. اما همین کافی نیست و در طرح های کتابخوانی به این موضوع باید تخصصی تر و با تنوع بیشتری نگاه کرد و فقط ملاک تعدد خواندن کتاب ها توسط عضو نباشد .

در این کلاس و طرحی که انتخاب کردم بیشتر به دنبال ریشه ها بودم به دنبال چرایی این موضوع و نتایج خودم را در این اقدام پژوهی تقریر کردم. در طراحی جلسات تنوع و بازی را در کنار روخوانی و قصه ادغام کردم و این کلاس برای اعضا کلاس کسل کننده ای نبود . والدین رضایت داشتند و خواستار حضور بچه ها در کلاس بودند اما اینکه گمان می کردند در این کلاس آموزش حروف و دیکته را داریم کار برای برای من سخت می کرد.

پیشنهادات اقدام پژوهی

بهتر است این طرح به شکل کلاس رایگان برای تمامی اعضا برگزار شود زیرا والدین از نظر فرهنگی برای این موارد هزینه ای پرداخت نمی کنند.

باید تمامی مربیان به عنوان یک هدف سواد خواندن را در ذهن خود داشته و در بیانات و فعالیت هایشان این مساله را مورد توجه قرار دهند. مربیان بیان قوی و تن صدای خوبی داشته و از کلمات و کتاب هایی استفاده کنند که مناسب گروه سنی فرد باشد . کلاس باید یک گوشه ی دنج و آرام باشد تا متمرکز شوند و بتوانند خوب بشنوند.

کلاس نقد و بررسی و گفتگو و معرفی شخصیت ها و سرزمین و.. میتواند به سواد خواندن کمک کند چون مهارت درک شنیداری و گفتگو و تفکر را در اعضا تقویت می کند.

کلاس ادبی می تواند یکی از کلاس های مهم در این طرح باشد و به مربی کمک کند اما پایه اساس کار بر مبنای کلاس های روخوانی و قصه گویی بود که از نمایش خلاق برای تقویت تمرکز و جذابیت کلاس استفاده کردم و از طرح های ادبی برای افزایش دایره ی واژگان و دقت به محیط اطراف بهره گرفتم.

بهتر است برای این طرح از مدارس و طرح کانون مدرسه کمک گرفت تا اعضا پایدار باشند و به نتیجه ی مطلوب رسید.

در کلاس های گروه سنی نوباوه هم مربیان می توانند با این هدف با بچه ها کارکنند که در سال های بعدی کمتر دچار مشکل شوند و بتوانند آنچه را که می شنوند و می خوانند را درک کنند و دقت و تمرکز آن ها افزایش یابد . همچنین مشارکت والدین و تاثیر آنان در این گروه سنی بیشتر است و مربی میتواند از این مساله بهره ببرد.

نویسنده کتب کودک هم نیز در نوشتن کتاب ، تصویرسازی و محتوای آن حتما گروه سنی که برای آن کتاب می نویسند را مورد توجه قرار دهند و تلاش کنند که برای نسل امروز کتاب و فکر امروز کتاب بنویسند و مفاهیم نخ نما شده را موضوع و محتوای کتاب خود قرار ندهند نسل امروز تفاوت سلیقه ی بسیاری دارد و متاسفانه در کتاب ها به این تفاوت سلیقه ها توجه نمی شود.

محدودیت های اقدام پژوهی :

در این اقدام پژوهی و راه حل ها و طرح های نو با محدودیت هایی روبه رو شدم که بیان می کنم.

مرکز نیاز به کلاس مجزا دارد که اعضا در سکوت تمرکز بیشتری داشته باشند .

حضور گروه سنی نوباوه ، علاقه ی اعضا را به کلاس های کانون کمتر کرده است و مربی بیشتر وقت خود را صرف کلاس های شهریه ای کرده و عملا نمی تواند برای کلاس های عمومی و فعالیت های مربوط به کتاب مثل گذشته کار کند.

وجود مربیان هنری برای علاقه حضور اعضا قطعاً می تواند موثر باشد که متأسفانه مرکز ۲۴ فقط کلاس خوشنویسی دارد که همه اعضا هم هزینه ی کافی برای کلاس های شهریه ای ندارند در حالی که خوشنویسی برای ایجاد تمرکز و صبر در آموزش تاثیرگذار است.

کتاب های کانون بعضاً مورد علاقه ی کودکان امروز نیستند و از انتشارات مورد علاقه آنان کتابی در مرکز موجود نمی باشد. کتاب های جدید هم نیاز به نقد و بررسی دارد که بعضاً از نظر تصویر سازی و متن اصلاً مورد علاقه کودکان نیستند . گاهی در مقطع دبستان طولانی بودن کتاب ها ، فونت و صفحه آرایی کتاب روخوانی را برای آنان سخت می کند که این امر بسیار مهم است.

فقدان کتاب هایی با موضوع سواد خواندن و طرح های منسجم مربوط به آن در کانون ، مربی را در اجرای این طرح دچار مشکل می کند و من شخصا متحمل هزینه برای منابع شدم. امیدوارم کتابخانه ها تمامی کتاب های مربوط به سواد خواندن را تهیه کنند.

مدارس و والدین در بعضی موارد علاقه ای به ارتباط و اجرای طرح های کانون ندارند و گمان می کنند که فعالیت های کانون مانع درس خواندن فرزندان آنان می شوند.

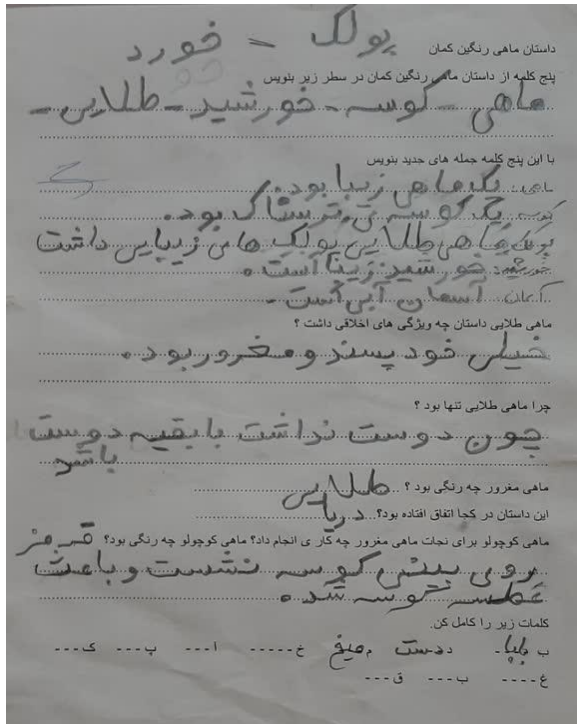
والدین هیچ آگاهی نسبت به این موضوع ندارند و بهتر است در رسانه ها ، مدارس و کتاب خانه ها برای والدین انجمنی طراحی کنند و یا پویشی برای این موضوع راه اندازی شود.

نبود امکانات صوتی و تصویری و پرینتر در مرکز که کار را به شدت برای مربی طاقت فرسا می کرد.

فرم های و عکس های مربوط به داستان ها ، تمرین های مهارت نوشتاری و آشنایی با حروف

داستان ها با هدف درک مطلب توسط اعضا روخوانی می شد و مجدد مربی برای آنان می خواند و بعد از پرسش های شفاهی ، اعضا فرم های کتبی را تکمیل می کردند. که بعضا در درک صورت سوال ها مشکل داشتند. مهارت نوشتاری در جریان کلاس به طرح اضافه شد برای اینکه کلاس اول بودند و حروف فراموششان می شد و تکرار و شنیدن حروف در درک شنیداری کمک می کرد.

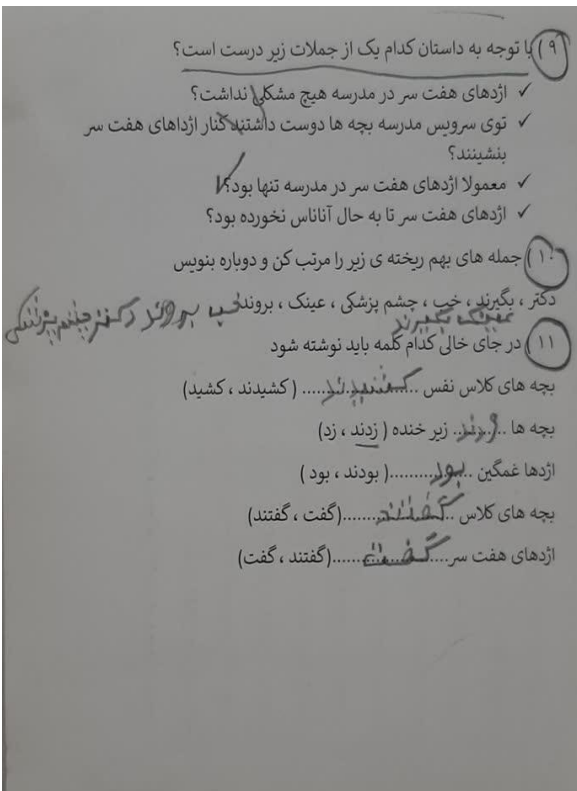
✓ تصویر برخی از فرم ها مربوط به داستان ها

فرزند گم با استفاده از کلمات داده شده متن را کامل کن.
(منظر ، جماعت ، تلاش ، کثیف ، ویژه ، سحرخیز، وانگهی)
میکروب ها در دست های زندگی می کنند.
نان گرم و خوش مزه را نانوائی پخته است.
دارکوب گفت شما باید سال ها کنید تا دانا شوید.
قطره قطره جمع گردد ، دریا شود.
بچه خرگوش ها در سکوت پرسش بعدی بودند.
مردم می خواستند برای اولین بار نمار را به در این مسجد بخوانند
بهتر است کتاب ها و مجله های خودمان را بخوانیم.
مخالف هر کلمه را بنویس و با هر کدام جمله بساز.

کلمه	مخالف	جمله
روشن		
گریه		
باین		
شدید		
شب		

مجموعه کلمات بساز مانند (ابر ، باران ، آسمان و...)
توب :
درخت :
آشپزخانه :

سوالات زیر را با توجه به داستان پاسخ بده

- اژدهای هفت سر در چه مدرسه ای ثبت نام کرد؟ معمولی
- اژدهای هفت سر در کدام قسمت کلاس نشست؟ آخر
- اژدهای هفت سر چرا گریه کرد؟ چون گولش بود
- چون مادرش اورا تنها گذاشت چون معلم به او گفته بود آخر کلاس بنشیند
- چون آخر کلاس نشسته بود چون معلم به او گفته بود آخر کلاس بنشیند
- چرا بچه ها خوش حال شدند؟ چون اژدها از کلاس بیرون رفت
- چون با اژدها دوست شدند
- چون می توانستند به راحتی نخنه ی کلاس را ببینند
- چون دیگر از اژدها نمی ترسیدند
- چندتا از سرهای اژدها باید برای بقیه ، درس را تکرار می کردند؟ ۲ سر
- چرا اژدها در مدرسه ی خودش ثبت نام نکرده بود؟ چون مدرسه ی اژدها بود
- اژدهای هفت سر چه چیزهایی همراه داشت؟ شیر آب عینک کوله پشتی آناناس ماشین ظرف غذا
- چرا خانم معلم در آخر داستان گفت : وای ا و بچه های کلاس هم گفتند « وای ا وای ا »

✓ طرح های ادبی برای تقویت مهارت شنیداری و دیداری و خوانداری

✓ باران شدیدی می بارید . هریک از عابرین خیابان تلاش میکردند تا خود را به پناهگاهی برسانند.

✓ حوالی ساعت ۱۵ سیل تمام استان گلستان را فراگرفت عده ی زیادی در این سیل بی خاتمان شدند خوشبختانه این سیل تلفات جانی نداشت.

✓ باران شدیدی میبارید زهرا و محمد در ایوان خانه بازی می کردند که ناگهان از صدای رعد و برق وحشت زده شدند. مادر آن ها به بیرون شهر رفته بود. تا برای بی بی دارو تهیه کند آن ها نگران شده بودند. محمد دوان دوان به سمت خانه ی دایی محمد حرکت کرد . جال بی بی بدتر شده بود.

✓ باران شدیدی می بارید آسمان مانند یک دیو سیاه شده بود انگار دلش میخواست فقط ببارد .

صدای مادرها - صدای پایا - صدای بیخ - صدای ماشین - صحبت -
صدای مراد کوبیدن - هیس - صدای کیف - صدای گریه -
صدای گریه - صدای باد - صدای بامدادی - صدای فط کش
صدای چوب فط - صدای صدزلی - صدای پرده -
ولما

✓ بازی های نمایش خلاق

بازی پرتاپ توپ و گفتن کلمات

بازی زیپ و زوم و بازی تعادل

بازی در گوشی

بازی اسم و فامیل و بازی با حروف

منابع

- نجفی پازوکی ، معصومه ، (۱۳۹۵) ، سواد خواندن آموزش درک خوانداری ، چاپ اول ، منادی تربیت
- رضوی ، سید رضا ؛ تهامی ، سیدرضا ؛ محرابی ، نرگس ؛ طاهرخانی ، شبیم ؛ کریمی ، فهیمه ، (۱۳۹۳) مجموعه سواد خواندن داستان های کوتاه همراه با پرسش ، چاپ اول ، فردین
- مجدفر ، مرتضی ؛ طاهری ، مینو ؛ (۱۳۹۶) لذت خواندن ، چاپ اول ، مرآت
- شایگان ، فروغ ، (۱۴۰۱) کارگاه نوشتن خلاق ، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ، چاپ اول ،
- گروهی از معلمین ، چگونه توانستم سواد خواندن را در دانش آموزان سوم ابتدایی تقویت کنم ؟
- امامی ، عذرا ؛ تهرانی ، مریم ؛ مکانی ، لیلا ؛ (۱۳۹۶) شیوه نامه ی نمایش خلاق ، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ،